

**QORTI CIVILI
PRIM' AWLA**

**ONOR. IMHALLEF
SILVIO MELI**

Seduta ta' l-14 ta' Novembru, 2012

Citazzjoni Numru. 1009/2007

Josephine Agius

vs

Pius Theuma

I-Qorti,

Rat ir-rikors guramentat datat l-1 t'Ottubru, 2007, li permezz tieghu r-rikorrenti sintetikament ippremettiet is-segwenti:

1. Illi ilha s-snin tgawdi minn kirja lilha koncessa li tinkludi kamra b'garaxx quddiemha f'Tal-Hemsija, Ta' Qali, limiti tal-Imdina;
2. Illi l-intimat qed jokkupa l-imsemmi fond minghajr ebda titolu validu fil-ligi;
3. Illi ghalkemm l-intimat gie nterpellat biex jivvaka l-fond de quo, baqa' inadempjenti;

Illi ghalhekk ir-rikorrenti sejjhet lill-intimat quddiem din il-qorti sabiex jghid ghaliex m'ghandhiex:

1. Tiddikjara li l-intimat qed jokkupa l-fond fuq indikat minghajr ebda titolu fil-ligi;
2. Tordna l-izgumbrament tal-intimat mill-fond de quo u ghal dan il-ghan, tiffissa terminu qasir u perentorju li fih l-intimat għandu jizgombra mill-imsemmi fond;
3. Bl-ispejjez kontra l-intimat fuq indikat;

Rat ir-risposta guramentata tal-intimat datata s-26 t'Ottubru, 2007, li permezz tagħha sintetikament irrisponda bil-mod segwenti:

1. Illi din il-kawza hi ntempestiva stante li r-rikorrenti qatt ma nterpellat lill-intimat bil-pretensjonijiet tagħha;
2. Illi r-rikorrenti m'ghandhiex *locus standi* f'dawn il-proceduri u m'ghandha l-ebda titolu validu fil-ligi biex tippropondi din il-kawza;
3. Illi l-intimat jiddetjeni u jokkupa l-fond merituta' din il-procedura bil-permessi kollha mehtiega mis-sid u għalhekk it-talbiet tar-rikorrenti għandhom jigu michuda bl-ispejjez kontra r-rikorrenti;

Rat id-digriet ta' din il-qorti diversament preseduta datata t-13 ta' Mejju, 2008, li permezz tieghu hatret assistent gudizzjarju biex tisma' l-provi kollha;

Rat is-sottomissjonijiet skritti tal-partijiet, dik tal-intimat datata s-27 ta' Gunju, 2012, u dik tar-rikorrenti datata l-11 ta' Lulju, tal-istess sena;

Ezaminat id-dokumenti esebiti;

Kopja Informali ta' Sentenza

Ezaminat ix-xhieda mismugha mill-assistent gudizzjarju fuq riferita;

Semghet it-trattazzjoni orali finali tal-abbli rappresentanti legali tal-partijiet;

Ikkunsidrat:

Illi l-vertenza in dizamina tista' tigi sintetikament kompilata bil-mod segwenti:

1. Illi l-fond meritu tal-procedura odjerna hu biss kamra zghira f'razzett li jidher li l-kmamar tieghu huma mikrija jew okkupati minn diversi gabillotti, u hu sitwat fl-akkwati maghrufa bhala Tal-Hemsija, Ta' Qali, limiti tal-Imdina;

2. Illi skont l-“operations manager” tad-Dipartiment tal-Artijiet jirrizulta li l-fond in dizamina, li jifforma parti minn struttura akbar, hu effettivament proprieta` tal-Gvern ta' Malta li pero` meta qassam il-kmamar lill-gabillotti nvoluti ghamel dan b'dizordni immana tant li l-istess “manager” fuq indikat jistqarr bil-gurament li “... qatt m'ghamilna spezzjoni biex naraw min qed jokkupa dawn il-kmamar”, (ara fol 78 et sequitur);

3. Illi l-istess “manager” jiispjega li “ir-razzett hu magħmul minn hafna kmamar. Imdawwar b'egħlieqi li huma maqsumin f”tenements” differenti”;

4. Illi ghalkemm jidher li llum id-Dipartiment ikkoncernat jidher li jircievi l-kirjet relativi għat-“tenements” involuti, pero`, r-razzett partikolari fejn jinsab il-fond meritu ta' din il-vertenza mhux indikat ghaliex jirrizulta li qiegħed:

“... fil-qalba ta' diversi “tenements” u min originarjament kellu “tenement” kellu kamra pero` m'ghandix “record” tal-kamra liema hi. Għalhekk ma nistax nghid jekk il-kera tinkludix kera tat-“tenement” ... ”, (ara fol 79 et sequitur);

Ikkunsidrat:

Illi minn naha tagħha r-rikorrenti sintetikament issostni s-segwenti:

1. Illi fl-inħawi tal-Hemsija in dizamina tikri diversi bicciet raba' mingħand il-Gvern u ta' dan, thallas il-qbiela lid-Dipartiment tal-Artijiet, (ara fol 13 et sequitur);

2. Illi pero`, fl-istess paragrafu fejn issostni ssuespost, tghid ukoll:

“... illi bhala kirja jiena m'inix qieghda wahdi fil-kera li tirrigwarda dak li dwaru għandna l-kawza, u cioe`, il-garaxx u l-kamra li hemm appogg mal-istess”, (ara fol 13 et sequitur)

3. Illi rigward il-fond de quo il-qbiela kienet tatiha lil Censu Gauci, li kien jigbor il-qbiela mingħand il-gabillotti nvoluti u jmur ihallas anke f'isimhom ilkoll il-“Lands”;

4. Illi ssostni li stante li hi sekondo kugina tal-intimat kienet hallietu juza l-fond de quo b'tolleranza;

5. Illi tafferma wkoll li kienet għamlet snin tuza l-istess fond flimkien mal-intimat fejn kienu jghasru l-inbid u jzommu l-ghodod;

6. Illi jidher li r-relazzjoni pacifika li kienet tezisti, nbidlet f'wahda belligeranti stante li tallega li l-intimat beda jinsisti li r-rikorrenti u ohtha ma jersqux lejn il-fond de quo u ma jmissu xejn;

7. Illi għalhekk hassewhom kostretti jirrikorru għal din il-procedura;

Ikkunsidrat:

Illi minn naħha tieghu l-intimat sintetikament isostni s-segwenti:

Kopja Informali ta' Sentenza

1. Illi fuq il-fond meritu tal-vertenza odjerna jsostni li effettivamnt ma jhallasx qbiela fuqu, (ara fol 37 et sequitur);
2. Illi jsostni li beda juza l-istess fond fl-1968 billi jagħmel l-ghodda u l-mutur tal-hart fi;
3. Illi c-cwievet tal-istess fond tathomlu z-zija Kolin;
4. Illi jippermetti lir-rikorrenti tuza l-istess fond mertu tal-kawza;
5. Illi jsostni li “il-bdiewa kollha li jahdmu rraba’ f’Tal-Hemsija għandhom kamra f’dan il-bini. L-ebda bidwi ma jħallas xi kera għal dan il-bini izda ... kull min jahdem ir-raba’ għandu d-dritt li juza kamra minn dan il-bini biex iqiegħed l-ghodda”, (ara fol 85 et sequitur);

Ikkunsidrat:

Illi mill-assjem tar-rizultanzi fuq sintetikament esposti tirrizulta stampa kemmxejn preokkupanti:

1. Illi r-relazzjoni bejn il-partijiet, ghalkemm jirrizulta li jigu minn xulxin, pero`, xejn ma tawspika tajjeb stante li mill-istat ta’ kooperazzjoni li kien jezisti fi zminijiet qabel il-procedura odjerna, issa jirrizulta li hemm il-konfront sfioranti anke l-limiti li qatt ma jista’ jkun tollerat f’socjeta` civili;
2. Illi di piu`, jirrizulta wkoll li d-Dipartiment ikkoncernat qed jonqos bi kbir fl-amministrazzjoni tad-demanju pubbliku stante li jirrizulta magħruf anke mid-dirigenti tieghu li mhux biss m’ghandux dik it-traccabilità` tant necessarja ghall-gestjoni għaqqlja tal-cosa pubblica, talli nonostante l-fatt li jaf li din qed tigi wtilizzata għal benefiċċju esklussiv tal-privat, xorta jacetta bla tlaqlieq li dan isir mingħajr ma jkun rikavat il-qbiela gusta, u dan, ovvjament, imur kontra l-interess tac-cittadin komuni li attwalment hu l-veru sid tal-art in dizamina u l-Gvern,

Kopja Informali ta' Sentenza

tramite d-dipartiment tieghu, għandu d-dover li jamministrat fl-interess tal-istess cittadin;

3. Illi l-ammissjoni li fl-area in dizamina tant tezisti konfuzjoni immani li jkun ta' xejn li wieħed jiprova jaqbad tarf il-kobba mhux accettabbli u jghajjat għal rimedju, anke drastiku, fir-rigward;

Ikkunsidrat:

Illi ghalkemm il-kontendenti it-tnejn jirrivendikaw titolu, effettivament jirrizulta li hadd minnhom ma jista' jivvanta tali titolu stante li lanqas l-istess sid, (tramite d-Dipartiment tal-Artijiet), ma jista' jivverifika dan;

Illi ghaldaqstant, din il-qorti ma tikkonsidrax li r-rikorrenti ppruvat l-allegazzjonijiet u l-pretensjonijiet tagħha, u konsegwentement tirrespingi t-talbiet kollha tar-riorrenti Josephine Agius, bl-ispejjeż kontra l-istess rikorrenti.

Onor. Imhallef Silvio Meli

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----